

Klimat- och näringslivsdepartementet  
Miljöprövningsenheten  
Magnus Moreau

Vår referens/dnr:  
2025-249

Er referens/dnr: KN2025/02059

2025-12-17

## Svenskt Näringslivs remissyttrande av promemorian Intäktsdelning från vindkraftsanläggningar – kompletterande promemoria till betänkandet Värdet av vinden (SOU 2023:18)

### Sammanfattning

Svenskt Näringsliv välkomnar regeringens ambition att stärka förutsättningarna för en fortsatt utbyggnad av vindkraften i Sverige. En kraftfull utbyggnad av all fossilfri elproduktion är avgörande för att möta industrins och samhällets ökande elbehov, genomföra klimatomställningen och stärka Sveriges konkurrenskraft.

Sveriges framtida elförsörjning är central för vårt välbefinnande. För att klara klimatomställningen och industrins elektrifiering krävs en kraftigt ökad elproduktion. Svenskt Näringslivs scenarioanalyser<sup>1</sup> visar att framtidens energisystem behöver stå på tre huvudsakliga ben: vindkraft, vattenkraft och kärnkraft. Att ställa kraftslag mot varandra är att göra kraftförsörjningen en otjänst.

Landbaserad vindkraft är det kraftslag som på kort sikt har störst potential att leverera de nya volymer el som behövs. För att detta ska bli verklighet krävs ett stabilt och förutsägbart investeringsklimat där intressekonflikter hanteras effektivt.

Svenskt Näringsliv anser att förslaget om intäktsdelning är ett pragmatiskt steg för att öka den lokala acceptansen, vilket utgör en av de största utmaningarna för etablering av nya vindkraftsprojekt. Branschen är beredd att bidra ekonomiskt för att uppnå ökad förutsägbarhet och tydlighet i tillståndsprocesserna.

Detta förutsätter dock att systemet utformas på ett förutsägbart, administrativt enkelt och kostnadseffektivt sätt. Svenskt Näringsliv vill även särskilt understryka att förslagets unika karaktär tydligt behöver avgränsas till storskalig energiproduktion, för att inte skapa osäkerhet för andra industrier. Det bör även belysas att förslaget inte löser den mest centrala frågan för att möjliggöra vindkraftsutbyggnad: bristen på direkta ekonomiska incitament för kommunerna. En skyndsam, statsfinansierad lösning för detta kvarstår som en prioritet.

---

<sup>1</sup> [https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/hallbarhet-miljo-och-energi/kraftsystem-robust-for-300-twh\\_1228280.html](https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/hallbarhet-miljo-och-energi/kraftsystem-robust-for-300-twh_1228280.html)

## Svenskt Näringslivs Synpunkter

### Förslagets unika karaktär och avgränsning

Modellen, där en redan miljöprövad och godkänd verksamhet åläggs att dela med sig av sina intäkter, är en direkt konsekvens av den unika utmaning som det kommunala vetot utgör för utbyggnaden av storskalig vindkraft. Denna situation, där en enskild kommun har vetorätt över projekt av nationellt intresse, saknar motsvarighet för de flesta andra industriverksamheter.

Svenskt Näringsliv anser att det rimligaste hade varit att genomföra förändringar i det kommunala vetot för vindkraft, genom att låta ett kommunalt beslut komma tidigare i processen.<sup>2</sup> Under rådande förutsättningar anser dock Svenskt Näringsliv att förslaget om intäktsdelning är en pragmatisk lösning på det specifika problem som det kommunala vetot för utbyggnad av vindkraft utgör. Det är dock av yttersta vikt att lagstiftningen utformas så att den är tydligt avgränsad till just denna kontext. Det måste framgå att intäktsdelningen är ett verktyg för att balansera lokala och nationella intressen inom storskalig energiproduktion där ett kommunalt veto existerar, och inte en generell princip som kan appliceras på andra verksamheter som provas enligt miljöbalken.

### Behovet av ett helhetsperspektiv

Svenskt Näringsliv vill uppmärksamma regeringen på parallella processer på EU-nivå som riskerar att skapa en kumulativ kostnadsbörda på energisystemet. Inom ramen för EU:s "Grid Package"<sup>3</sup> och andra initiativ diskuteras nu förslag om att öronmärka flaskhalsintäkter (congestion income) från nätägarna i kritisk energinfrastruktur, men även för att kompensera lokalsamhällen som påverkas av utbyggnaden av ny *nätinfrastruktur*.

Eftersom utbyggnad av vindkraft och utbyggnad av elnät är tätt sammankopplade, kan det finnas risk för att flera, överlappande ersättningssystem införs. Detta skulle kunna leda till att lokalsamhällen kompenseras från flera håll för vad som i praktiken är ett och samma projekt, vilket skapar en oförutsägbar och potentiellt mycket hög total kostnad för ny elproduktion och eldistribution.

Det är av stor vikt att regeringen i det fortsatta arbetet noga analyserar den samlade effekten av nationella förslag och kommande EU-reglering. Sverige bör verka för ett sammanhållet och förutsägbart system för lokal nytta, snarare än ett fragmenterat lapptäcke av olika ersättningsmodeller som sammantaget riskerar att hämma investeringsviljan.

### En samlad incitamentsstruktur

Promemorian behandlar endast en av de tre kompensationsdelar som Incitamentsutredningen, värdet av vinden (SOU 2023:18) föreslog.<sup>4</sup> För att skapa ett heltäckande och förutsägbart system bör regeringen även gå vidare med att bereda förslag om inlösen av fastigheter och bygdemedel. Och framför allt saknas fortfarande en lösning på den viktigaste frågan: direkta ekonomiska incitament till kommunerna. Det nyligen införda kommunala stödet baserat på fastighetsskatten är ett steg i rätt riktning, men en mer

<sup>2</sup> [https://www.svensknaringsliv.se/bilder\\_och\\_dokument/rapporter/8v4v1d\\_remissvar\\_2023-71pdf\\_1202735.html/remissvar\\_2023-71.pdf](https://www.svensknaringsliv.se/bilder_och_dokument/rapporter/8v4v1d_remissvar_2023-71pdf_1202735.html/remissvar_2023-71.pdf)

<sup>3</sup> [Commission proposes upgrade of the EU's energy infrastructure to lower bills and boost independence](#)

<sup>4</sup> <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2023/04/sou-202318/>

permanent och statsfinansierad lösning, exempelvis en kommunalisering av fastighetsskatten för ny kraftproduktion utformad på liknande sätt som den kommunala fastighetsavgiften på bostadshus, bör skyndsamt utredas vidare.

### **Kostnadsökning och beräkningsgrund**

Förslaget innebär en direkt kostnadsökning för vindkraftsbranschen. Ett tak på två procent av intäkterna är en betydande kostnad som för vissa projekt kan vara avgörande för lönsamheten, särskilt i södra Sverige där befolkningstätheten är högre. Svenskt Näringsliv stödjer förslaget att beräkna intäkterna schablonmässigt baserat på spotpriser. För att skapa förtroende och minimera tvister måste beräkningsmodellen vara transparent och huvudsakligen baseras på offentligt tillgängliga data.

### **Administrativ börda och möjligheter till samverkan**

Svenskt Näringsliv gör bedömningen att en stor del av den administrativa bördan, exempelvis att identifiera ersättningsberättigade fastigheter, uppstår i projekteringsfasen som en naturlig del av samrådsförfaranden och förankringsprocessen. För att systemet ska vara långsiktigt hållbart är det dock avgörande att även den löpande administrationen, när parken är i drift, utformas för att vara så enkel som möjligt. Denna löpande hantering innefattar bland annat årliga beräkningar, utbetalningar och hantering av ägarbyten för fastigheter.

Denna administrativa börda kan bli mer kännbar för mindre aktörer. Att vara en mindre aktör innebär inte per automatik en högre lokal acceptans, men kan däremot innebära sämre förutsättningar att hantera komplex administration. Svenskt Näringsliv ser därför positivt på möjligheterna för branschen att samverka kring standardiserade lösningar och system för att hantera administrationen, vilket skulle kunna minska kostnaderna för alla parter.

### **Skattefri ersättning**

Svenskt Näringsliv ställer sig positivt till förslaget att ersättningen ska vara skattefri för mottagaren vid en privatbostadsfastighet. Detta är en avgörande komponent för att förslaget ska uppnå sitt primära syfte – att stärka den lokala acceptansen och skapa positiva incitament för vindkraftsutbyggnad.

En skattefri ersättning säkerställer att den fulla summan når den närboende, vilket maximerar den positiva effekten och stärker relationen mellan verksamhetsutövare och lokalsamhälle. Ersättningen bör ses som en form av lokal avkastning; en delning av det värde som skapas när en nationell resurs tas i anspråk. Genom att utforma den som en direkt och oavkortad delning av intäkterna blir systemet transparent och lätt att förstå för mottagaren.

Ur ett administrativt perspektiv är skattefrihet också att föredra, då det undviker en komplex och kostnadsdrivande hantering för både enskilda mottagare och myndigheter, särskilt med tanke på att de årliga beloppen per fastighet kan vara relativt begränsade. En enkel och effektiv modell är en förutsättning för att systemet ska fungera smidigt i praktiken.

**Lagens syfte – från främjande till skyldighet**

Svenskt Näringsliv vill avsluta med att påminna om att det ursprungliga syftet med Incitamentsutredningen var att *främja* utbyggnaden av vindkraft. Den föreslagna lagens syfte (§1) har nu formulerats som att ge närboende rätt till ersättning. Även om det ena kan leda till det andra, är det viktigt att det övergripande målet, *att möjliggöra mer fossilfri elproduktion*, inte tappas bort. Lagstiftningen är ett medel för att uppnå ett mål, inte ett mål i sig.

FÖRENINGEN SVENSKT NÄRINGSLIV

Michelle Tun von Gyllenpalm  
Expert Energipolicy